

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2008. év október hó 28. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A sikkasztás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Nyíregyházi Városi Bíróság 11.B. 1735/2004/28. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült 7200 (Hétezer-kettőszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A terheltet a Nyíregyházi Városi Bíróság a 11.B. 1735/2004/28. számú 2006. április 19. napján meghozott és aznap jogerőre emelkedett ítéletével 5 rendbeli nagyobb értékre, üzletszerűen elkövetett sikkasztás büntetéseben - melyből 1 rendbeli cselekményt folytatólagosan követett el, - és 3 rendbeli sikkasztás büntetéseben mondta ki bűnösnek.

Ezért őt halmazati büntetésül 2 év 6 hó börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Elrendelte egy korábbi, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett 6 hónapi börtönbüntetésének a végrehajtását.

Több sértett vonatkozásában kártérítés fizetésére, és illetékfizetésre kötelezte, s rendelkezett az ügyben még felmerült járulékos kérdésekről.

A történeti tényállás lényege a következő:

1./ G. M. D. sértett lakóházának víz- és fűtésszerelési munkáit a terhelt 2003. áprilisában vállalta. A sértettől anyagköltségre 400.000 forintot vett át. Részben beszerezte az anyagokat, s a munkát elkezdte. Két nap múlva munkadíjként 50.000 forintot kért és kapott, majd a munkát félbehagyta.

Ezután ismét megkereste a sértettet, hogy a gázbevezetési és vízbekötési díjakra, valamint tervezői munkadíjra további készpénzre van szüksége.

A sértett erre a célra és egy csekk befizetésére további 208.500 forintot adott át a terheltnek, aki még néhány alkalommal dolgozott a sértettnél, majd a szerelést végleg abbahagyta.

Az anyagköltség, közmű- és csekkbefizetés címén átvett 608.500 forintból a terhelt 382.661 forintot eltulajdonított, azt anyagi nehézségei miatt felélte.

2./ A terhelt 2003 november elején C. M. családi házában fűtés korszerűsítési munkáihoz szükséges anyagok megvásárlására 540.000 forintot vett át a sértettől. Továbbá vállalta, hogy a leszerelt radiátorokat értékesíti, s azok árát 75.000 forint értékben a munkadíjba beszámítja.

A felvállalt munkából csak 39.939 forint munkadíjnak megfelelő munkát végzett, 544.251 forintot a saját céljaira fordított.

3./ 2003. október 3. és 2003. október 22-e közötti időben a terhelt a L. Kft.-től 1.894.545 forint értékben szállított el 30 napos fizetési határidőre különböző víz-gázszereléshez szükséges műszaki árucikket, melyből 700.000 forintot fizetett meg.

A szállítólevelek mindegyike tartalmazta, hogy a tulajdonos a tulajdonjogot a számla kiegyenlítéséig fenntartja.

A terhelt 1.194.545 forint értékben a számlát felszólítás ellenére sem fizette ki. Az elvitt anyagokkal sajátjaként rendelkezett.

4./ 2003. április 3.-a és április 11.-e között ugyanilyen cselekményt követett el a B. Kft. sérelmére, amelynek 375.969 forint kárt okozott. A szállítólevelek a tulajdonjog fenntartást ez esetben is tartalmazták, és a terheltet a fizetésre is több esetben felszólították.

5./ 2003 júniusában a Sz. Kft.-től is szállított el mintegy 200.000 forint értékű épületgépészeti terméket. azok ellenértékét jórészt

kifizette, utoljára 2004. április 3-án adott át 10.000 forintot a sértettnek.

Fennmaradt azonban 19.632 forint tartozása, amelyet nem rendezett, hanem ilyen összegű termékkel sajátjaként rendelkezett.

A sértett által kiállított számla szintén tartalmazta, hogy annak kiállítója a tulajdonjogát a számla teljes kifizetéséig fenntartja.

6./ A terhelt az M. és M. Kft-től 2003. június 10.-e és június 30.-a között 1.178.659 forint értékben szállított el különböző szerelvényeket, melyből 2003. július 17-én előlegként 900.000 forintot megfizetett.

Ezen túlmenően 2003. július 1. napjától öt alkalommal még összesen 453.992 forint értékű árut vitt el szállítólevélen, azonban ezt az összeget, és az előző szállításból fennmaradó különbözetet - összesen 732.651 forintot nem egyenlítette ki; az elszállított termékekkel a sajátjaként rendelkezett.

A megkötött szállítási szerződés - de a számlák is - minden esetben tartalmazták, hogy az áruk a vételár teljes kifizetéséig az eladó tulajdonát képezik.

7./ A terhelt 2003. december 23-án P. Z. sértett kölcsönzőjéből kibérelt egy vésőgépet, amit 2004. január 6-ig kellett volna visszavinnie.

A gépet a bérleti idő végén és azóta sem vitte vissza, azzal sajátjaként rendelkezett, s ezzel a sértettnek 200.000 forintot meg nem haladó kárt okozott.

8./ 2005. február 4-én a T. Kft. sértett üzletéből bérelt ki három darab gépet 8 órai időtartamra. A gépeket sem a bérleti idő végén, sem azóta nem adta vissza a sértettnek, azokkal sajátjaként rendelkezett.

A sértettnek 796.000 forint kárt okozott.

Rögzíti a tényállás, hogy a terhelt az 1-7. pontban írt hasonló bűncselekményeket rendszeres haszonszerzés céljából, arra törekedve követte el.

- o -

A jogerős ítélet ellen a Be. 416.§ (1) bekezdésének a/, b/ pontjára utalással anyagi jogszabálysértésre, törvénysértő minősítésre és eljárási hibákra is hivatkozva, a kiszabott büntetést is eltúlzottnak tartva a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

Indokaiból megállapíthatóan a jogerős ítéletet csak a tényállás 1-6. pontjaiban írt cselekmények kapcsán sérelmezte.

Arra hivatkozott ugyanis, hogy e cselekményeit az eljáró bíróság a tulajdonjog általános szabályainak a figyelmen kívül hagyásával törvénysértően értékelte sikkasztásként, mert a dolog, valamint az elszállított anyagok átadásával, illetve azok átruházásával azok már nem minősültek idegen dolognak, ezért sikkasztást sem valósíthatott meg.

Ezen túlmenően is a „négy boltos” közül szerződése csak egynek volt, a másik hárommal a szerződés írásos formában nem jött létre, így három eset már csak ez okból sem lett volna a terhére róható.

Egyébiránt a L. Kft. által az eljárásban becsatolt szállítólevelek szabályellenesen kerültek kitöltésre, utólag lettek beárazva, ezért a terhelt írásszakértő kirendelését is kérte.

Kifogásolta továbbá, hogy az alapügyben a mentő tanúkat - akik fizetőképtelenné válásának okait igazolhatták volna -, a bíróság nem hallgatta ki. Mindemellett azösszepszerűségek sem helytállóak, azokat a sértettek „feltornázták”, ezért - álláspontja szerint - mint elszámolási vitát, az ügyet polgári peres útra kellett volna terelni.

Az itt jelzett eljárási hibákra is figyelemmel a felülvizsgálati indítvány arra irányult, hogy a Legfelsőbb Bíróság a támadott ítéletet helyezze hatályon kívül és új eljárást rendeljen el, vagy pedig lényegesen enyhébb büntetést alkalmazzon.

A Legfőbb Ügyészség írásbeli nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt részben a törvényben kizártnak, az ítélet 7. és 8. pontját illetően viszont alaposnak tartotta.

Érvei szerint ezekben az esetekben az irányadó tényállásból a tulajdonosi rendelkezési jogok valamelyikének a jogellenes gyakorlása nem állapítható meg, hiszen a tényállás mindössze annyit tartalmaz, hogy a terhelt a kikölcsönzött gépeket nem vitte vissza, azokkal sajátjaként rendelkezett, ám azt, hogy ezt konkrétan milyen tevéssel, vagy nyilatkozattal tette, a bíróság tényként nem rögzítette.

Indítványozta ezért, hogy a Legfelsőbb Bíróság a terheltet 2 rendbeli sikkasztás büntettének vádja alól mentse fel, és a terhére rótt többi bűncselekmény miatt tekintse kiszabottnak a vele szemben alkalmazott fő- és mellékbüntetést. (BF.1694/2008.)

A nyilvános ülésen a védő bejelentette, hogy a terhelt a jelen ügygel összefüggésben időközben rendőrségi feljelentést tett, s a kihallgatására is sor került.

Az ügyésszel egyetértve két vádpont alól a terhelt felmentését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

A legfőbb ügyész képviselője felszólalásában, az írásban kifejtett álláspontját tartotta fenn.

A terhelt büntetésének eltúlzott voltát hangsúlyozta, és annak enyhítését kérte.

A felülvizsgálati indítvány részben a törvényben kizárt, a felülvizsgálat tárgyát képező részében pedig alaptalan.

A felülvizsgálat a fellebbezéstől eltérő rendkívüli jogorvoslat, amelyre külön eljárási szabályok vonatkoznak.

A Be. 423. §-ának (1) bekezdése kötelező erővel írja elő, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a tényállás felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.

A tényállásban előforduló, az ügy érdemére kiható ténybeli hibák orvoslására ugyanis másik rendkívüli jogorvoslat, a perújítás biztosít lehetőséget.

Az eljárási szabályokból következően tehát azt, hogy történt-e anyagi jogi jogsértés, a Legfelsőbb Bíróság csak az ítéletben rögzített tények alapul vételével vizsgálhatja. Azokat az indítványokat - vagy az indítványok azon részeit - amelyek a tényállás helyességét, megalapozottságát vonják kétségbe, el kell utasítania.

A terhelt a törvényi tilalom ellenére az ítéleti tényállást támadta, amikor az abban megállapított összegszerűségeket, a szállítólevelek hiteltérdemlőségét, a mentő tanúk kihallgatásának elmaradását sérelmezte.

Indítványa ezért ebben a részében a törvényben kizárt volt, vonatkozó kifogásaival a Legfelsőbb Bíróság nem foglalkozhatott.

Mindemellett a Be. 423. § (4) bekezdésének főszabálya szerint a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott ítéletet csak megtámadott részében bírálhatja felül. Miután a felülvizsgálati indítvány a tényállás 7. és 8. pontját nem érintette, - hiszen azokat a terhelt még csak meg sem említette, - a Legfelsőbb Bíróság e cselekményeket sem vizsgálhatta, még ha a legfőbb ügyészi álláspontot alaposnak is tartotta.

Ekként az érdemi felülvizsgálat végül is arra vonatkozott, hogy a tényállás 1-6. pontjaiban foglaltak alapján a terhelt bűnösségének a megállapítására anyagi jogi jogsértéssel, vagy anélkül került sor.

A Btk. 317. §-ának (1) bekezdése értelmében sikkasztást követ el az, aki a rábízott idegen dolgot eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik.

A törvényi tényállásban szereplő „rábízás” - az indítványban előadottaktól eltérően - alakszerűséghez nem kötött. Így szóban, írásban, de akár hallgatólagos megállapodással is egyaránt megtörténhet.

Lényege az, hogy az elkövetőnek a rábízás folytán az idegen dolog jogszerűen kerül a birtokába.

A tényállás 1./ és 2./ pontjaiban írt esetekben a terhelt vállalkozási szerződés keretében ugyan, de meghatározott rendeltetéssel - anyagvásárlásra, csekk befizetésére - vett át pénzüsszegeket, amelyeken tulajdont nem szerzett, azokkal elszámolni tartozott.

A sikkasztás törvényi tényállását maradéktalanul kimerítette, amikor a rábízott összegeket eltulajdonítva, azokat a saját céljaira fordította. (BH. 1994/63.)

A tényállás 3-6. pontjaiban írt esetekben valamennyi szállítólevél, számla tartalmazta, hogy a terhelt által elszállított műszaki árun a sértett a tulajdonjogát a vételár teljes kiegyenlítéséig fenntartotta.

Ekként pedig a terhelt kétség kívül tudta, hogy az átvett, rábízott áru a vételár kifizetéséig nem az ő, hanem a sértettek tulajdona. Ennek ellenére a tulajdonosi jogokat gyakorolta, amikor azzal sajátjaként rendelkezett.

Alaptalan tehát az a hivatkozása is, hogy az átadással a tulajdonjog átruházása is megtörtént, és ezért a sértettekkel csupán elszámolási vitája keletkezett.

A Be. 416. § (1) bekezdésének b/ pontja szerint a kiszabott büntetés felülvizsgálatára, csak akkor kerülhet sor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése törvénysértő büntetés kiszabását eredményezte.

Bár a terhelt felülvizsgálati okként erre is hivatkozott, anyagi jogi jogsértést nem jelölt meg, hanem a minősítést a tényálláson keresztül, azösszezszerűségeket tévesnek tartva kifogásolta.

Ilyen okból azonban a felülvizsgálat kizárt, s a fentebb idézett eljárási szabály szerint a büntetés önálló felülvizsgálata sem lehetséges.

Mindezekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, hanem a megtámadott határozatot a Be. 426. §-ának alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A kirendelt védő díjával felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 429. §-ának (1) bekezdése szerint rendelkezett.

E végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatának lehetőségét pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b/ pontja kizárja.

Az ismételt felülvizsgálati indítványra vonatkozó tájékoztatás a Be. 418. §-ának (3) és 421. §-ának (3) bekezdésein alapszik.

Budapest, 2008. október 28.

***Dr. Édes Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Ibolya s.k.
előadó bíró, Dr. Mészár Róza s.k. bíró.***

A kiadmány hitelével:

írnok

MM